

Onur IŞIK*

TÜKETİM KÜLTÜRÜ VE POSTMODERN BENLİK: *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM}DA PARODİ VE PASTİŞ

ÖZET

George Saunders'ın *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM} adlı öyküsü, tüketim kültürünü ve insan ilişkilerinin metalaşmasını hicveden postmodern bir eserdir. Bu makale, öyküde kullanılan parodi ve pastiş tekniklerini analiz ederek, yazarın toplumsal yapıları eleştirel bir şekilde nasıl yapıbozuma uğrattığını inceler. Öyküde, bir ebeveynin bebek konuşma simülasyonu yapan bir üründen duyduğu memnuniyetsizliği dile getirdiği müşteri şikayetine verilen yanıt üzerinden, kurumsal retorik için absürtlüğü vurgulanmaktadır. Kurumsal dilin yapaylığı ve tüketiciyi manipüle etme biçimleri parodi yoluyla eleştirilirken, teknolojinin insan ilişkilerini nasıl bozduğuna dair bir yorum sunulur. Çalışma, Saunders'ın öyküsünde postmodern parodi ve pastiş kullanımını, tüketim toplumunun bireysel kimlikler üzerindeki etkilerini ve ebeveynliğin metalaştırılmasını ele alarak çözümlemeyi hedefler. Teknoloji ve tüketim kültürünün bireyleri nasıl yabancılaştırdığı ve insani etkileşimleri nasıl yapaylaştırdığı, mizahi ve eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilir. Öykü, tüketim odaklı bir dünyada insan ilişkilerinin doğasını ve gerçeklik algısını sorgularken, okurları içinde yaşadıkları sistemleri yeniden düşünmeye sevk eder. Bu makale, George Saunders'ın bu eserinde sadece çağdaş kapitalist kültürü eleştirmekle kalmadığını, aynı zamanda edebi anlatının gücünü kullanarak okuru eleştirel bir farkındalığa yönlendirdiğini de ortaya koymayı amaçlar.

Anahtar kelimeler: Postmodernizm, Parodi, Pastiş, Tüketim Kültürü, Yabancılaşma

CONSUMER CULTURE AND THE POSTMODERN SELF: PARODY AND PASTICHE IN *I CAN SPEAK!*^{TM}

ABSTRACT

George Saunders' short story *I CAN SPEAK!*^{TM} is a postmodern work that satirizes consumer culture and the commodification of human relationships. This article analyzes the parody and pastiche techniques used in the story to examine how Saunders critically deconstructs social structures. The absurdity of corporate rhetoric is emphasized in the story through a response to a customer complaint in which a parent expresses dissatisfaction with a product that simulates baby talk. The artificiality of corporate language and the ways it manipulates consumers are criticized through parody, while a commentary is offered on how technology disrupts human relationships. The study analyzes the postmodern use of parody and pastiche in Saunders' short story by addressing the effects of consumer society on individual identities and the commodification of parenting. How technology and consumer culture alienate individuals and artificialize human interactions is evaluated from a humorous and critical perspective. While the story questions the nature of human relationships and the perception of reality in a consumer-focused world, it prompts readers to rethink the systems they live in. This article aims to show that in this work George Saunders not only criticizes contemporary capitalist culture, but also uses the power of literary narrative to lead the reader to a critical awareness.

Keywords: Postmodernism, Parody, Pastiche, Consumer Culture, Alienation

* Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Tokat/Türkiye. E-posta: drisikonur@gmail.com / Asst. Prof. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Science and Letter, Department of English Language and Literature, Tokat/Türkiye. E-mail: drisikonur@gmail.com

Giriş

Postmodern edebiyat, çağdaş toplumsal yapıları analiz etmek için sıklıkla parodi, pastiş ve ironi gibi tekniklerden yararlanır (Hutcheon, 2000; Jameson, 1991; McHale, 1987). George Saunders'ın *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM} adlı öyküsü, tüketim kültürü ve insan ilişkilerinin metalaşmasını hicveden bir bakış açısı sunan bu tarzın en iyi örneklerinden biri olarak değerlendirilebilir. Öykü, bir ebeveynin bebek konuşma simülasyonu yapan bir üründen duyduğu memnuniyetsizliği dile getirdiği müşteri şikayetine verilen yanıtta ibarettir. Öykü boyunca müşteriye verilen yanıt alaycı bir tondadır ve müşteriye günümüz kurumsal dilini taklit eden bir tarzda şikayetin yersiz olduğu belirtilir. Bu yönüyle, öykü okuyucuya başından itibaren sıradışı bir metin okuduğunu hissettirir. Saunders, kullandığı absürd anlatıyla kurumsal dili yapıbozuma uğratarak modern ebeveynlik kaygılarının ve teknolojik bağımlılıkların anlamsızlığını sorgular. Bu makale, *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM}'un tüketim toplumunun tezatlıklarını ortaya çıkarmak için parodi ve pastiş gibi edebi araçların nasıl kullanıldığını inceleyerek, eserdeki tema ve çıkarımların daha derinlikli bir şekilde anlaşılmasını amaçlamaktadır.

George Saunders'ın *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM} adlı öyküsünü bir bağlama oturtabilmek için yazarın edebi üslubunu, postmodern edebiyat geleneği içindeki konumunu ve öykünün üretildiği sosyo-kültürel dönemi kısaca irdelemek faydalı olacaktır. Yazar genelde eserlerinde postmodern anlatı yöntemlerini ustalıkla kullanarak hiciv ve ironi arka planında çağdaş Amerikan toplumunun sert bir eleştirisini yapar. *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM}'da da görülebileceği gibi Saunders'ın distopik kara mizahı kapitalist kültürün saçmalıklarını gün yüzüne çıkarır. Tüketim kültürünün giderek yaygınlaştığı 2000'li yılların başında yazılan bu öykü, yazarın metalaşmaya yönelik yaklaşımını yansıtır. Saunders, eserinde kapitalist kültürün çözümlemesini yaparken, anlatı biçimini eleştirel farkındalığı teşvik eden bir strateji olarak kullanır.

Teorik açıdan, *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM} postmodernizm çerçevesinde, özellikle de Fredric Jameson ve Linda Hutcheon'un farklı ama tamamlayıcı şekillerde kavramsallaştırdıkları parodi ve pastiş aracılığıyla rahatlıkla tartışılabilir. Jameson'a (1991) göre pastiş, parodinin eleştirel gücünden yoksun, biçimsel ama içi boş bir taklitten ibarettir. Buna karşılık Hutcheon (2000) postmodern edebiyatta parodinin basit bir araç olmadığını, geçmişle ilişki kurarken aynı zamanda onu sorgulayabilen bir işlev gördüğünü savunur. Bu düşünceler arasındaki fark, öyküyü değerlendirmek için önemli bir zemin oluşturur. Parodi ve pastiş, öyküde tüketim kültürünün ve dolayısıyla kapitalist ideolojinin günlük yaşamdaki yansımalarını sorgulamak için mükemmel araçlara dönüşür. Bu çalışma, ayrıntılı metin analizi ve kuramsal değerlendirmeler aracılığıyla Saunders'ın öykü anlatımındaki karışık katmanları ile modern meselelerle kurduğu ilişkiyi ortaya koyacaktır. Bu bağlamda, parodi ve pastiş teknikleri, tüketici kimliğinin inşası, ebeveynlik kaygılarının eleştirisi ve teknoloji merkezli bir dünyada insan ilişkileri gibi temalar incelenecektir.

***KONUŞABİLİYORUM!*^{TM}'da Parodi ve Pastiş Kullanımı**

Parodi ve pastiş postmodern estetiğin merkezinde yer almakla birlikte farklı amaçlara hizmet eder. Parodi, genellikle abartı yoluyla öznesini eleştirmek veya alay etmek için bir tarzın, türün veya eserin yeniden üretimidir (Hutcheon, 2002, s. 98). Diğer yandan pastiş, başka bir eserin tarzını alay etmeksizin taklit ederek benimser (Jameson, 1991, s. 17). Saunders, *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM}'da her iki tekniği de kusursuz bir şekilde bir araya getirip toplumsal normları hicvetmek için kurumsal jargonu ve tüketici söylemlerini kullanır.

Öyküde parodi ve pastişin bu şekilde harmanlanması yalnızca bir tüketim eleştirisi olarak kalmaz, aynı zamanda Saunders'ın toplumsal yapılara meydan okumak için bilindik durumları çarpıtma yönündeki daha geniş anlatı stratejisini de yansıtır. Steve Finbow, Saunders'ın okuyucunun gerçekliğe bakışını nazikçe uyardığını, hiçbir şeyin güvenli, hiçbir şeyin kutsal ve hiçbir şeyin somut olmadığını belirtir ve Saunders'ın bilinen dünyanın, üretilmiş özler ve gerçekçi imgeler tarafından okuyucuya ulaştırılan bir yaklaşımını sunduğunu söyler (2006, s. 492). Yazarın *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM} 'da hem tanıdık hem de yapay hissettiren bir dünya yaratması bu çarpıtmayı bir anlamda örnekler. Böylece Saunders, tüketim ve teknolojik bağımlılığın etkisini eleştirerek okurları tanıdık dünya algılarını yeniden gözden geçirmeye sevk eder. Saunders, gerçek ve yapay arasında gidip gelen bir anlatı kurarak, okurları yalnızca kendi gerçekliklerinin temelini oluşturan sistem ve değerleri değil, aynı zamanda bunların sürdürülmesinde etkili olan kendi rollerini/benliklerini de sorgulamaya teşvik eder. *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM}daki abartılı kurumsal dil ve absürt senaryolar, parodi ve pastişin yalnızca üslup araçları olarak değil, aynı zamanda gerçekliğin bir parçası olarak da görülmesini sağlar.

Parodi ve pastişin bu şekilde kullanılması, gerçekliğin ve kimliğin dengesizliği başta olmak üzere daha geniş postmodernist meselelerle sorunsuz bir şekilde örtüşmektedir. Postmodernist kurgu genellikle anlatının hangi gerçeklikte yer aldığı, bireylerin bu gerçeklik içinde nasıl hareket etmesi gerektiği ve benliğin hangi versiyonunun bu gerçeklikte hareket etmekten sorumlu olduğu gibi temel soruları ortaya atar (McHale, 2004, s. 10). Saunders'ın öyküsü de tüketim toplumunu ironik bir şekilde eleştirirken okurun kendini hangi gerçeklikte nasıl konumlandığını yeniden gözden geçirmesini sağlar. Bir şikayet mektubuna cevap mektubu niteliğindeki öykü kurumsal ton ve jargonla tanıdık iletişim biçimlerini taklit edip çarpıtarak okurları bu tür alışverişlerin ardındaki sert gerçekliği ve niyetleri sorgulamaya davet eder. Üründen memnuniyetsizlik duyduğu anlaşılan Bayan Faniglia şirkete bu durumdan yakınmıştır ve günümüz müşterisinin bir temsilcisine dönüşür. Ancak günümüzden farklı olarak müşteri temsilcisinin yazdığı cevap mektubu, müşteri odaklı yaklaşımdan oldukça uzaktır. Yine de, Saunders bu mektupta pastişini kullanarak kurumsal dili taklit eder ama dili çarpıtmaktan da geri durmaz. Öyküde taklit edilen dilin çarpıtılarak kullanıldığına örnek durumlardan biri şöyledir:

Öncelikle, hayal kırıklığımızın kısmen sizin kendi, belki de mantıksız beklentilerinizden kaynaklanmış olabileceğini öne sürme cüretini göstermeme izin verir misiniz? Çünkü mektubunuzu okuduğumda anladığım (?) ürünün bir şekilde bebeğin zihnini okuyabildiğini düşünmüş olmanız (?) Bizim ürünümüz bebeklerin zihnini okuyamaz, Bayan Faniglia. (2014, s.12)

Yukarıdaki örnekte de görülebileceği gibi Saunders'ın öyküsü, gerçek insan deneyimleri ile yapay kurgular arasındaki sınırları bulanıklaştırmakta oldukça başarılıdır. Cevap mektubunun içeriğinde kullanılan kinayeli soru işaretleri gerçeklikle kurgu arasındaki belirsizliğin altını çizen önemli simgelerdir. Öte yandan, mektup, şirketin sunduğu büyük ve sahici olmayan hayallere kanak topluluğu küçük görmektedir. Her ne kadar kurumsal dil taklit edilmiş, ton resmîyetini korumuş olsa da yazılan mektup oldukça sert ve soğuktur. Bu sert ve soğuk mektup Saunders'ın modern tüketiciye karşı eleştirilerinin de bir yansıması olarak görülebilir.

Dahası, postmodern kurgu, kurgusal doğasını vurgulayarak ve okurları metinle olan ilişkilerini yeniden gözden geçirmeye zorlayarak pasif okumayı sekteye uğratar. Kurgusal dünyaların karmaşıklığını ve gerçeklik üzerindeki yansımalarını vurgulayarak, okurları pasif bir şekilde tüketmek yerine eleştirel bir şekilde etkileşime geçmeye teşvik eder (Nicol, 2009, s. 39-40). Saunders, *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM}da bu yıkımı, hicivli kurumsal dil kullanımı yoluyla

anlatının sürükleyiciliğini kasıtlı olarak kırarak başarır. Öykü, absürt ve yapay bir dünya sunarak, hem tüketim kültürünü eleştirir hem de bu tür sistemlerin sürdürülmesinde okurların kendi katkılarını sorgulamalarını ister. Tüm anlatı özünde okurları, okuma eylemini yeniden yorumlayarak modern yaşamın yapılarıyla eleştirel bir şekilde ilgilenmeye davet eden bir çağrı olarak da görülebilir.

Saunders, parodi ve pastişi bu daha geniş postmodernist stratejilerle bütünleştirerek, yalnızca toplumsal yapıyı eleştirmekle kalmaz, aynı zamanda tüketim odaklı bir dünyada benlik ve gerçekliği tanımlamanın zorluklarıyla da yakından ilgilenir. Kullanılan bu teknikler, varoluşsal soru ve sorunları ele almak için bir araç görevi görür. Bu öyküdeki parodi, yaratılan kurumsallık çerçevesinden açıkça görülmektedir. Bir şirket temsilcisinin memnuniyetsiz bir müşteriye verdiği yanıt olduğu açıkça görülen mektup, gerçek dünyadaki müşteri hizmetleri yazışmalarının tonunu ve yapısını taklit eder. Ancak abartılı nezaket, aşırı teknik açıklamalar ve ürünün absürt doğası bu taklidi parodileştirerek kurumsal iletişimin yapaylığını ve manipülatif doğasını gözler önüne serer.

Pastiş ise kullanım kılavuzlarının ve reklamların üslup unsurlarını yeniden yaratarak bu parodiyi tamamlar. Örneğin cihaz tanıtılırken kullanılan “sık kullanılan işitsel kalıpları tanımak ve bu kalıplara bebeğin yaşından büyük görünmesini sağlayacak şekilde karşılık vermek” (2014, s.12) ve SimuDudaklar^{TM}’ı tanımlarken kullanılan “çocuğunuz [...] ağzını kullanarak konuşmayı planlaması gerektiğini öğreniyor” (2014, s. 16) gibi ifadeler pazarlamada kullanılan kesin ancak çoğu zaman anlamsız jargonu yansıtır. Saunders, okuyucuları bu dilin içine çekerek, onları bu dilin saçmalığını ve temsil ettiği toplumsal değerleri irdelemeye davet eder. Bu ironikleştirilmiş ifadeler tüketim toplumunun örtük varsayımlarının değerlendirilmesini ve tüketici kimliğinin gerçek ihtiyaçlarını tekrar ele alınmasını teşvik eder. Böylece metin, parodinin ötesine geçerek okuyucuda eleştirel bir farkındalık alanı yaratır.

Tüketim Toplumunun Parodisi

KONUŞABİLİYORUM!^{TM} da daha önce de bahsi geçtiği gibi başroldeki ürün, ebeveynliğin ve çocuk gelişiminin metalaştırılmasını sembolize eder. Öykü, kurumsal bir özür mektubunun tonunu taklit ederek, müşteri hizmetleri iletişimde sıklıkla rastlanan samimiyetsiz empatinin ve manipülatif dilin parodisini yapar. Kurumsal söylemin bu şekilde gülünç bir hale getirilmesi, şirketlerin sorumluluktan kaçmak ve tüketici bağlılığını sürdürmek için ne kadar tuhaf yollara başvurabileceğinin altını çizmektedir. Bu hiciv yaklaşımı, Saunders'ın kurumsal garipliklere ve insan deneyimlerinin ticarileştirilmesine yönelik daha kapsamlı eleştirisiyle uyumludur. Ciabattari konuyla ilgili Saunders'ın çağdaş insan toplumunun kurduğu tuhaf kurumsal yapıları, coşkulu kurumsal teknoloji konuşmalarıyla desteklenen ahlaksız hedefleri, anlamsız bürokrasileri ve bayat tema parklarını alaya aldığını söyler. (akt. Van Achter, 2014, s. 430). Bu kurumsal bakış açısı ve cihazın abartılı vaatleri, insan ilişkilerinin metalaştırılması ve kontrol edilmesine yönelik kurumsal girişimlerin saçmalığını yansıttığı için öykü boyunca vurgulanan bir eleştiriye dönüşür. Saunders, bu eleştirileri abartılı anlatıların içine yerleştirerek bu yapıların etik açısından sorgulanmasını sağlar.

Öyküye konu edinen hayali ürünün özelliklerinin absürdüğü bu parodiyi daha da güçlendirir. Cihazın konuşmayı taklit etme ve zekayı simüle etme yeteneği, ebeveynlere pazarlanan gerçek dünya ürünlerinin abartılı reklamlarının parodileştirilmiş halidir. Örneğin, ürünün bir bebeğin “MÜNASEBETSİZ KONUŞMALARINI BIRAKIN, AŞKBÖCEĞİ GELDİ!” (2014, s. 14) gibi ifadeleri dile getirmesine yardımcı olabileceği önerisi, gündelik zorlukların

üstesinden geleceğini iddia eden teknolojik çözümlerin gerçekçi olmayan vaatleriyle alay etmektedir. Şüphesiz ki burada, parodi eleştirel bir yeniden üretim olarak ortaya çıkar, ki böylelikle sadece bir taklit olmanın ötesine geçer. Saunders'ın kullandığı mübalağa, ebeveynlerin kaygılarının tüketici odaklı endüstriler tarafından istismar edildiğini ortaya koyarak, bu ürünlerin genellikle çözdüklerinden daha fazla sorun yarattığını öne sürer.

Bir Ayna olarak Pastiş

Saunders'ın pastiş kullanımı parodinin önüne geçerek, okuyucuları tüketici zihniyetine sokmak için kullanım kitapçıklarının ve kurumsal iletişimin üslup özelliklerini taklit eder. Cihazın özelliklerine ilişkin ayrıntılı açıklamalar, ürün reklamlarının dilini kopyalayarak gerçeküstü bir anlatı dünyası yaratır. Bu taklit, okuyucuları kendi tüketim alışkanlıklarının bozuk doğasıyla yüzleşmeye zorlar. Öykü aynı zamanda ebeveynlikle ilgili toplumsal kabulleri ortaya koymak için de pastişten yararlanmaktan geri kalmaz. Şirketin, cihazın çocukların gelişimi için gerekli olduğu yönündeki ısrarı, çocuklarının gelişimindeki her adımda başarıya ulaşmasını sağlamak için ebeveynler üzerinde kurulan yapay baskıyı mükemmel biçimde yansıtır. Yazar, bu söylemi taklit ederek ve abartarak, çocukların nasıl eğitim ürünlerinin tüketicilerine indirgendığını hicivli bir dille anlatır.

Ayrıca Saunders'ın mizahı pastişle harmanlaması, anlatının eleştirisini derinleştiren bir etkiye sahiptir. Teknik jargon ve sözde bilimsel açıklamaların kullanımı, tüketici odaklı bu çözümlerin yapay doğasının altını çizen bir absürtlük duygusu yaratmayı başarır. Bu mizahi ton hem eğlenceli bir okuma deneyimine hem de okuyuculara bu tür absürtlüklerin gelişmesine izin veren toplumsal normları sorgulatan bir düşünme aracı olarak da hizmet eder.

Tüketici Rolü ve Ebeveynliğin Metalaştırılması

Öykünün ana temalarından biri ebeveynliğin metalaştırılmasıdır. Öykü, tüketim kültürünün ebeveynlerin kaygılarını sömürerek çocukları metaya, ebeveynleri de tüketiciye dönüştürmesini hicveder. Şirketin KONUSABİLİYORUM!™ cihazını çocuğun gelişimi için bir gereklilik olarak pazarlaması bu sömürüyü birebir yansıtmaktadır. Bu sömürünün bir başka yönü de iş ve boş zaman arasındaki ayırma kendini gösterir. Catherine Garnett (2014), Saunders'ın kurgularını ticarileştirilmiş pastoral mekanların perde arkasında sahneye koyarak, otium (boş zaman) ve negotium (iş) arasındaki ayrımı belirsizleştirdiğini ve boş zaman görünümündeki iş problemini ortaya koyduğunu söyler. Garnett'a göre Saunders'ın mekanları, daha basit zaman ve yerlere temsili kaçışlar sunması bakımından pastordur (s. 139). Bu fikir, yazarın tüketim toplumlarında iş ve boş zaman arasındaki yapay ayırma yönelik eleştirisinin altını çizer. Bu tema, ebeveynliğin metalaştırılması ve daha iyi bir yaşam için araç olarak pazarlanan teknolojik ürünlere duyulan güven aracılığıyla ortaya çıkar.

Öte yandan, Pilcher ve Whelehan tarafından tanımlanan cyborg kavramı, ileri teknolojik gelişmelerin 'doğal' insan bedenleri ile 'yapay', 'imal edilmiş' ve 'otomatikleştirilmiş' insan bedenleri arasındaki hatları nasıl silikleştirdiğini gösterir (2004, s. 20). Bu kavram, cihazın yapay teknolojiyi devreye sokarak ebeveynlerle çocuk arasındaki doğal iletişimi nasıl yeniden tanımladığı ile uyumludur. Öyküde sunulan cihaz, sunduğu teknolojik olanaklarla çocukları birer cyborg'a çevirir ki bu sonuç da aslında ailelerin örtük arzusudur. Saunders'ın anlatısı, bu tür cihazların bireyler arası otantik iletişimi nasıl bozduğuna dikkat çekerken teknolojiyi gerçek ebeveyn-çocuk bağının yerini alacak şekilde konumlandırır.

Öyküde şirket temsilcisinin müşteri şikayetine verdiği yanıtın tasviri, tüketim kültürünün doğasında var olan manipülasyonun altını çizer. Şirket, daha gelişmiş bir ürüne ücretsiz yükseltme teklif ederek, aynı anda hem memnuniyetsiz müşteriyi teskin etmeye çalışır hem de herhangi bir sorunun çözümünün daha ileri bir teknoloji ürünü satın almakta yattığı fikrini pekiştirir. Bu memnuniyetsizlik ve tüketim döngüsü, bireylerin derin sorunlarla meşgul olmak yerine maddiyatın eliyle tatmin olmaya çalıştıkları tüketim toplumunun iç yüzünü yansıtır. Buna ek olarak ebeveynliğin meta haline getirilmesi, öyküde cihazın gerçek ebeveyn-çocuk etkileşimlerinin yerine geçen bir araç olarak tasvir etmesinde de açıkça görülebilir. Öyküdeki ebeveynler, çocuklarıyla iletişimi simüle etmek için bir makineye bel bağlayarak, tüketim kültürünün bilindik ilişki kalıplarını nasıl alt üst ettiğini gösterir. Bu eleştiri, özellikle ebeveynlik konusu ele alındığında, teknolojinin insan ilişkileri üzerindeki etkisine daha geniş bir ışık tutar.

Mizah ve İroninin Rolü

Mizah ve ironi, Saunders'ın eleştirisinde oldukça önemli bir yer tutar. Okuyucuların ilgisini çekerken aynı zamanda toplumsal kusurları da ortaya koyan yapılar oldukları için bir bebeğin absürtleştirilmesi, yazarın mizahı eleştirel yorumla harmanlama becerisini ortaya koyar. Bu mizahi abartı pekâlâ, ebeveynlere pazarlanan gerçekçi olmayan beklentilerin bir eleştirisi olarak da görülebilir. Hiciv, edebi bir araç olarak, doğrudan sosyal veya siyasi reformları hayata geçirmeye çalışmak yerine, izleyiciyi inançlarını ve algılarını yeniden değerlendirmeye zorlayan ahlaki yargılarda bulunmak suretiyle çalışır (Caron, 2016, s. 156). Öyküde Saunders, tüketim kültürünü ve ebeveynliğin metalaştırılmasını eleştirmek için hicivden faydalanırken mizahı ve absürtlüğü de üzerine katarak izleyicinin teknolojik bağımlılık ve toplumsal normlar konusundaki anlayışında kökten bir değişime yol açmaya çalışır. Bu ince ama keskin eleştiri, okuyucuları, kâr elde etmeyi insan refahının önüne koyan tüketici odaklı çözümlerin etik sonuçlarını düşünmeye sevk eder.

Dahası, ürünün adındaki (Konuşabiliyorum) ironi bebeğin aslında konuşmadığı, sadece önceden programlanmış cümleleri papağan gibi tekrarladığı gerçeğinde yatar. Bu, altta yatan sorunları ele almak yerine genellikle yüzeysel düzeltmeler sunan tüketici odaklı çözümlerin yapaylaştırılmasına yönelik bir metafor işlevi görmesi için Saunders bu ironinin altını çizer. Öykünün mizahi yönü, eleştiriye insanileştirerek konuları okurlar için daha erişilebilir hale getirir. Yorumunu güldürü penceresinden sunarak, genellikle toplumsal eleştiriye şekillendiren didaktizmden kaçınan öykü, bunun yerine okuyucuları ele aldığı konularla daha kişisel ve derinlemesine bir ilişkiye davet etmektedir.

İnsan İlişkileri

KONUŞABİLİYORUM!^{TM} özünde, tüketim toplumunda insan ilişkilerinin metalaşmasını eleştirirken insan ilişkilerini geliştirdiği savıyla hareket edip pazarlamaya sunulan teknolojik çözümlerin bireyleri gerçek etkileşimlerden uzaklaştırdığını gösterir. Ebeveynlerin bebeklerinin iletişimini taklit etmek için bir cihaza güvenmeleri, otantik deneyimlerin yapay yollarla ikame edilmesi noktasındaki toplumsal eğilimi yansıtır. “Politikanın bir yazının dışında tutulabileceği fikri kendi içinde politiktir. Çünkü politika gerçekten de kişisel olanın yeniden canlandırılmasından başka nedir ki?” (Saunders, 2003, s. 37). Bu alıntı, Saunders'ın edebiyatta kişisel ve politik olan arasındaki içsel bağlantıyı nasıl değerlendirdiğini açıklar. Yazar öyküde tüketim kültürünü ve toplumsal normları eleştirirken bu eleştirileri kişisel, ilişkilendirilebilir anlatıların içine yerleştirmiştir. Öykü, önemsiz gibi görünen kişisel öykülerin bile daha başka

siyasi ve toplumsal meselelerle nasıl paralellikler içerdiğini örneklerken, yazarın tüm yazılarının özünde siyasi olduğu iddiasını da bir şekilde yeniden kanıtlar.

Saunders'ın çalışmaları genellikle insanlığın kendini koruma içgüdüğü ile yozlaşmanın kaçınılmazlığı arasındaki gerilimi konu edinir ki bu da yaşam boyunca insan davranışını inceliklerle şekillendiren kalıcı bir varoluşsal korku duygusuyla açıklanabilir. Öyküde yer alan bu kaygı, ebeveynliğin zorluklarının üstesinden gelmenin çözümlerinden biri olarak pazarlanan bir cihazın hicivli tasviri aracılığıyla su yüzüne çıkar. Bu noktada tüketim kültürünün bu temel korkuları nasıl sömürdüğü ortaya çıkarken dünyanın öngörülemezliğinde bir kontrol görüntüsü yaratmak için yapay çözümler üretilmeye çalışılır. Bu durum, bu tür varoluşsal korkuların ölümlülükle doğrudan karşılaşmalarla sınırlı kalmadan gündelik hayata da sirayet ettiği ve bireyleri dış güvenceler yoluyla anlam ve istikrar arayışına ittiği yönündeki tespitlerle de örtüşmektedir (Gohar, 2022, s. 182). Bu konu, öykünün şirket kültürü betimlemesiyle daha da pekişir. Şirketin gerçek müşteri memnuniyeti yerine kâra öncelik vermesi, ekonomik kazanca insan refahından daha fazla değer vermesiyle açıklanabilir. Öykü aynı zamanda bireyleri tüketici rollerine indirgemenin insanlıktan çıkarıcı etkilerini de sorgular. Şirket temsilcisinin müşteriye bir insandan ziyade amaca giden yoldaki bir araç gibi yaklaşması, ilişkilerin genellikle gerçek bir bağ yerine ekonomik işlemlerle tanımlandığı tüketim odaklı bir toplumun yansımalarını sunar.

Öykünün Ötesinde

Saunders'ın eleştirisinin sonuçları öykünün sınırlarının ötesine uzanır. Günümüz dünyasında yaşanan dijitalleşme ve bunun bir parçası olan tüketim kültürü yazarın keskin, mübalağlı ama sahici tonuyla öyküdeki resme dahil olur. İnsan ilişkilerine aracılık etmek için teknolojiye artan güven, bireyleri birbirine bağlamayı vaat etse de izolasyon ve yüzeysellik gibi durumlara yol açmaktadır. Saunders'ın üslubu hakkında Neeper şunları söyler:

Saunders eski bir formülü yeniden canlandırır: kurgusu ahlaksızlığı ve ahmaklığı acımasız bir kesinlikle tanımlar; bunu son derece yaratıcı ve dramatik kurgusal diyaloglarla yapar, ancak Saunders'ın öyküleri şekilsiz bir ıslah duygusunun ortaya çıkmasıyla sona ermek yerine, tek bir şeyi geliştirmeyi amaçlar: izleyicisinin empatik olarak olgunlaşmasını. (2016, ss. 284-285)

Neeper'in bu sözleri, Saunders'ın, amacın yalnızca toplumsal kusurlarla alay etmek değil, okurda empati ve farkındalık yaratmak olduğu görüşüyle doğrudan ilişkilidir. Yazar, yarattığı kurgusal dünyada keskin tonuyla okuru dolaylı yoldan iğneleyerek harekete onu geçirmeyi arzu eder. Saunders'ın öyküleri sistemin anlamsızlıklarını eleştirirken, kapitalist tüketim kültürünün insanlarda yarattığı beklentilere dair yargılayıcı, bu beklentilerin değişmesi gerektiğini öne süren bir anlayışı temsil etmektedir.

Benzer şekilde, öykünün tüketim kültürü eleştirisi, sürdürülebilirlik ve aşırı tüketimle ilgili modern kaygıları gözler önüne sermeyi de amaçlar. Yazar, karmaşık insan sorunlarına tüketici odaklı çözümlerin saçmalığını ortaya koyarken toplumsal sorunların çözümünde daha sürdürülebilir ve özgün bir yaklaşıma duyulan ihtiyacı vurgular. Aoileann Ní Éigeartaigh bu konuyla ilgili George Saunders'ın edebi bir metnin geçmişin kabul görmüş anlatılarına meydan okuma ve bugüne dair yeni ve destekleyici bakış açılarını dile getirme gücüne dikkat çekerek, edebi metinlerin daha önce ötekileştirilmiş ya da sesi duyulmayan toplulukların öykülerinin duyulabileceği alanlar yaratmada oynayabileceği rolü güçlü bir şekilde savunduğunu söyler (2018-19, s. 66). Bu açıdan bakıldığında Saunders edebiyatı, tüketim kültürünün görmezden geldiği meseleleri ve kişilerin sahneye çıkabileceği alternatif ve kapsayıcı bir alandır. Bu öyküdeki sesi

duyulmayan topluluk ise, ironik bir şekilde şikâyeti asla doğrudan duyulmayan, varlığı sadece şirketin cevap mektubuyla temsil edilen müşteri karakteri vasıtasıyla somutlaşır.

Sonuç

Kurumsal retorik ve tüketim kültürünün saçmalıklarının parodisini yapan *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM} okuyucuyu modern kapitalist toplumların dayattığı değerleri yeniden gözden geçirmeye davet ederken hicivli bakış açısı sayesinde öykü, bireylerin tüketici güdümlü sistemler içindeki görünmez mücadelelerini okur için görünür kılar. Bir anlamda, *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM} eleştirdiği daha geniş kültürel ve ekonomik sistemlerin bir mikrokozmosu olarak işlev görürken, alternatif perspektifler yaratmanın önemini vurgular.

George Saunders'ın eserleri, geleneksel postmodern ironiyle sıklıkla ilişkilendirilen karamsarlığı ve kopukluğu reddederek kendine özgü bir yaklaşım öne sürer. Miller'a göre Saunders, eserlerinde hiciv ve şefkati bir araya getirerek çağdaş toplumsal meseleleri inceler ve okuyucuları empati kurmaya yönlendirir (2016, s.11). Yazar için şu söylenebilir ki, kendisi modern dünyada yaygın olan kayıtsızlığa karşı seyirci kalmayarak şefkati, kara mizahıyla da hicvi işe koşar. Bu ikili yaklaşım, yazarın bu yaygın kayıtsızlığı eleştirmesine olanak tanıyan bir araca dönüşür.

Tüm bu sebeplerden, George Saunders'ın *KONUŞABİLİYORUM!*^{TM} adlı eseri tüketim kültürü eleştirisi ile ilgili bakış açısını sunuş tarzıyla oldukça güçlüdür. Öykü, çağdaş toplumsal meseleleri eleştirmede parodi ve pastiş gibi tekniklerin gücünü ortaya koyar. Eser, modern ebeveynlik kaygılarının, teknolojik bağımlılıkların ve insan ilişkilerinin metalaşmasının absürtlüğünü, tüketim kültürünün hicivli tasviriyle gözler önüne serer. Saunders mizah, ironi ve taklidi harmanlayarak okuru hem eğlenceye hem de düşünmeye sevk eden bir anlatı ortaya koyar ve onları tüketim odaklı bir dünyanın değerleri ve öncelikleri üzerine düşünmeye iter.

Extended Abstract

This article examines George Saunders's short story *I CAN SPEAK!*^{TM} by focusing on how parody and pastiche are used to criticize consumer culture. The story is not only satirical but also shows how daily life and even personal relationships can be shaped by the logic of capitalism. Framed as a customer service letter, the text imitates the cold and formal tone used in corporate communication, making it easier to see how such language can sound distant and absurd.

The main object in the story, a machine called *I CAN SPEAK!*^{TM}, is promoted as a helpful tool for infant development. However, instead of supporting natural interaction, it replaces the child's voice with pre-recorded sentences. The baby seems to speak, but what comes out is fake and controlled. Saunders shows how such products, although marketed as solutions, may actually weaken real human connection.

To explain how parody and pastiche function in the story, this article discusses ideas by Linda Hutcheon and Fredric Jameson. While Jameson sees pastiche as an empty form of imitation, Hutcheon argues that parody can still be critical. Saunders appears to combine both. He copies the form of a business letter, but also pushes it toward exaggeration, which helps reveal how these patterns of speech can feel empty or emotionally flat.

The article also looks at how the story deals with parenting. The product is not just a joke; it reflects the way modern parents are influenced by commercial pressure. Saunders points out how

insecurity can lead people to depend on tools that promise help but end up increasing emotional distance. The title *I CAN SPEAK!*^{TM} is ironic, because the baby's voice is not its own but something manufactured.

This analysis is supported by ideas from Brian McHale and Benjamin Nicol, who write about metafiction and postmodern narrative. The one-sided voice of the letter, the use of rhetorical questions, and the lack of direct interaction all reflect a larger concern. The story makes us think about how the language we use every day is shaped by systems that often prefer control over real expression.

The article also refers to cyborg theory when considering the emotional impact of technology. The machine is not just a tool. It represents a desire to remove uncertainty from personal relationships. But in doing so, it also removes the emotional depth that comes from spontaneity and struggle. Saunders makes this visible through a product that turns care into something managed by code.

In its final part, the article suggests that *I CAN SPEAK!*^{TM} belongs to a group of stories that, while ironic, also carry an emotionally engaged tone, encouraging readers to reflect with both mind and feeling. Even though Saunders uses irony, he does not aim for detachment. As Miller and Neeper have argued, his fiction still encourages readers to reflect and care. In *I CAN SPEAK!*^{TM}, the humor opens a space to think more seriously about language, identity, and how we are shaped by the systems we live in. The story does not offer easy answers, but it invites readers to stay aware.

Kaynakça

- Caron, J. E. (2016). The quantum paradox of truthiness: Satire, activism, and the postmodern condition. *Studies in American Humor*, 2 (2), 153-181. <https://www.jstor.org/stable/10.5325/studamerhumor.2.2.0153>
- Finbow, S. (2006). The fantastically natural world of George Saunders. *TD: The Journal for Transdisciplinary Research in Southern Africa*, 2 (2), 491-495.
- Garnett, C. (2014). The future in the pasture: Pastoral precarity in George Saunders's "Interior Gardens". *The Journal of the Midwest Modern Language Association*, 47 (2), 137-162. <https://www.jstor.org/stable/44066193>
- Gohar, S. (2022). Taming the terror of death in George Saunders's Lincoln in the Bardo. *Alif: Journal of Comparative Poetics*, 42, 181-206. <https://doi.org/10.2307/27106560>
- Hutcheon, L. (2000). *A theory of parody: The teachings of twentieth-century art forms*. University of Illinois Press.
- Jameson, F. (1991). *Postmodernism, or, the cultural logic of late capitalism*. Verso.
- McHale, B. (2004). *Postmodernist fiction*. Routledge.
- Miller, A. (2016). Err[ing] in the direction of kindness: George Saunders's compassionate interrogation of post-postmodern America. *Modern Language Studies*, 45 (2), 10-27. <https://www.jstor.org/stable/44864055>

- Neeper, L. (2016). To soften the heart: George Saunders, postmodern satire, and empathy. *Studies in American Humor*, 2 (2), 280-299. <https://www.jstor.org/stable/10.5325/studamerhumor.2.2.0280>
- Ní Éigeartaigh, A. (2018-19). Liminal spaces and contested narratives in Juan Rulfo's *Pedro Páramo* and George Saunders' Lincoln in the bardo. *IJAS Online*, 8, 66-83. <https://www.jstor.org/stable/10.2307/26916169>
- Nicol, B. (2009). *The Cambridge introduction to postmodern fiction*. Cambridge University Press.
- Pilcher, J. & Whelehan, I. (2004). *50 key concepts in gender studies*. SAGE Publications.
- Saunders, G. (2003). Interview with George Saunders. *CutBank*, 1 (60), 37-9. <https://scholarworks.umt.edu/cutbank/vol1/iss60/17>
- Saunders, G. (2019). *İkna ulusu*. (Çev. Niran Elçi). Deli Dolu. (Orijinal eser 2006 yılında yayımlandı).
- Van Achter, E. (2014). Review: Tenth of December by George Saunders. *Recensões*, 432-434.

Etik Beyan/Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Çatışma Beyanı/Declaration of Conflict: Çalışmada kişi ya da kurumlar arası çıkar çatışmasının olmadığı beyan olunur. / It is declared that there is no conflict of interest between individuals or institutions in the study.

Telif Hakkı&Lisans/Copyright&License: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır. / Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0